

Comisia propune noi norme si masuri menite sa sprijine încrederea în inteligenta artificiala si excelenta în acest domeniu

Comisia Europeana a propus miercuri noi norme si masuri menite sa transforme Europa în polul mondial al unei inteligente artificiale (IA) de încredere, informeaza Executivul comunitar într-un comunicat de presa.

Potrivit Comisiei, îmbinarea primului cadru juridic privind IA cu un nou plan coordonat cu statele membre va garanta siguranta si drepturile fundamentale ale cetatenilor si ale întreprinderilor, consolidând totodata adoptarea IA, precum si investitiile si inovarea în domeniul IA în întreaga UE. Aceasta abordare va fi completata de noile reglementari privind echipamentele tehnice, care, prin adaptarea normelor de siguranta, urmaresc sa sporeasca încrederea utilizatorilor în noua generatie versatila de produse.

"În ceea ce priveste inteligenta artificiala, încrederea constituie o necesitate absoluta, nu un element optional. Prin definirea standardelor, putem sa deschidem calea catre o tehnologie etica în întreaga lume si sa ne asiguram ca UE își mentine competitivitatea pe termen lung. Adaptate exigentelor viitorului si favorabile inovarii, normele noastre vor interveni în cazurile în care este strict necesar: atunci când sunt în joc siguranta si drepturile fundamentale ale cetatenilor UE", a declarat vicepresedintele executiv pentru o Europa pregatita pentru era digitala, Margrethe Vestager.

"Inteligenta artificiala reprezinta un mijloc, nu un scop în sine, oferind un potential imens în domenii foarte diverse, cum ar fi sanatatea, transporturile, energia, agricultura, turismul sau securitatea cibernetica. Totodata, inteligenta artificiala implica o serie de riscuri", a declarat la rândul sau comisarul pentru piata interna, Thierry Breton.

Datorita noului Regulament privind IA, europenii vor putea avea încredere în oportunitatile pe care le ofera IA. Normele proportionale si flexibile vor aborda riscurile specifice pe care le prezinta sistemele de IA si vor stabili cele mai înalte standarde pe plan mondial. Planul coordonat prezinta schimbarile de politica si investitiile necesare la nivelul statelor membre pentru a consolida pozitia de lider a Europei în dezvoltarea unei IA centrate pe factorul uman, durabile, sigure, favorabile incluziunii si de încredere.

Noile norme vor fi aplicate direct în acelasi mod în toate statele membre, pe baza unei definitii a IA adaptate exigentelor viitorului, si urmeaza o abordare bazata pe riscuri.

Astfel, la capitolul risc inacceptabil se prevede ca vor fi interzise sistemele de IA considerate o amenintare clara la adresa sigurantei, a mijloacelor de subzistenta si a drepturilor persoanelor. Printre acestea se numara sistemele sau aplicatiile de IA care manipuleaza comportamentul uman pentru a împiedica utilizatorii sa își exercite liberul arbitru (de exemplu, jucarii care utilizeaza asistenta vocala încurajând un comportament periculos din partea minorilor) si sistemele care permit guvernelor sa efectueze o evaluare a comportamentului social.

În ceea ce priveste riscul ridicat, sunt considerate ca prezentând un grad ridicat de risc sistemele în care tehnologia IA este utilizata în: infrastructurile critice (de exemplu, transporturile), care ar putea pune în pericol viata si sanatatea cetatenilor; formarea educationala sau profesionala, care poate determina accesul la educatie si traectoria profesionala a unei persoane (de exemplu, sistemul de notare utilizat în cadrul examenelor); componentele de siguranta ale produselor (de exemplu, o aplicatie a IA utilizata în chirurgia robotica); ocuparea fortei de munca, gestionarea lucratorilor si accesul la activitati independente (de exemplu, software de selectie a CV-urilor pentru procedurile de recrutare); serviciile publice si private esentiale (de exemplu, evaluarea bonitatii care îi împiedica pe cetateni sa aiba posibilitatea de a obtine un împrumut); activitatea de asigurare a respectarii

legii care poate aduce atingere drepturilor fundamentale ale cetatenilor (de exemplu, evaluarea fiabilitatii probelor); gestionarea migratiei, a azilului si a controlului la frontiere (de exemplu, verificarea autenticitatii documentelor de calatorie); administrarea justitiei si procesele democratice (de exemplu, aplicarea legii în cazul unui set concret de date factuale).

Înainte de a putea fi introduse pe piata, sistemele de IA care prezinta un grad ridicat de risc vor face obiectul unor obligatii stricte, astfel încât sa se asigure urmatoarele: sisteme adecvate de evaluare si reducere a riscurilor; calitatea ridicata a seturilor de date care alimenteaza sistemul, pentru a se reduce la minimum riscurile si rezultatele discriminatorii; înregistrarea activitatii pentru a asigura trasabilitatea rezultatelor; documentatia detaliata care sa furnizeze toate informatiile necesare privind sistemul si scopul acestuia, pentru ca autoritatile sa poata evalua conformitatea sistemului în cauza; informatii clare si adecvate pentru utilizatori; masuri care sa garanteze o supraveghere umana corespunzatoare, în vederea reducerii la minimum a riscului; un nivel ridicat de robustețe, securitate si precizie.

În special, se considera ca toate sistemele de identificare biometrica la distanta prezinta un grad ridicat de risc si fac obiectul unor cerinte stricte. În principiu, este interzisa utilizarea lor în timp real în spatii accesibile publicului în scopuri de asigurare a respectarii legii. Sunt prevazute câteva exceptii limitate, strict definite si reglementate (cum ar fi utilizarea în cazurile în care este strict necesar pentru a cauta un copil disparut, pentru a preveni o amenintare terorista specifica si iminenta sau pentru a detecta, a localiza, a identifica sau a urmări în justitie persoane care au comis ori sunt suspectate ca au comis infractiuni grave). O astfel de utilizare este conditionata de obtinerea unei autorizatii din partea unui organism judiciar sau a unui alt organism independent si de termene adecvate, de acoperirea geografica si de bazele de date în care se efectueaza cautari.

La capitolul risc limitat sunt incluse sistemele de IA care fac obiectul unor obligatii specifice în materie de transparenta. Atunci când utilizeaza sisteme de IA, cum ar fi robotii de chat, utilizatorii ar trebui sa fie constienti de faptul ca interactioneaza cu un aparat, astfel încât sa aiba posibilitatea de a lua o decizie în cunostinta de cauza: fie sa foloseasca în continuare respectivul sistem de IA, fie sa renunte la serviciile acestuia.

În ceea ce priveste riscul minim, propunerea legislativa permite utilizarea gratuita a unor aplicatii cum ar fi jocurile video bazate pe IA sau filtrele antispam. Marea majoritate a sistemelor de IA se încadreaza în aceasta categorie. Proiectul de regulament nu intervine aici, întrucât aceste sisteme de IA prezinta doar un grad de risc minim sau nu prezinta niciun risc pentru drepturile sau siguranta cetatenilor.

În ceea ce priveste guvernanta, Comisia propune ca autoritatile nationale competente de supraveghere a pietei sa asigure respectarea noilor norme. Instituirea Comitetului european pentru inteligenta artificiala va facilita punerea în aplicare a noilor norme si va stimula elaborarea de standarde în domeniul IA. În plus, se propun coduri de conduita voluntare pentru sistemele de IA care nu prezinta un grad ridicat de risc, precum si spatii de testare în materie de reglementare pentru a facilita inovarea responsabila.

Propunerile Comisiei privind o abordare europeana în domeniile inteligentei artificiale si echipamentelor tehnice urmeaza sa fie adoptate de Parlamentul European si statele membre în cadrul procedurii legislative ordinare. Odata adoptate, regulamentele vor fi direct aplicabile în întreaga UE. În paralel, Comisia va continua sa colaboreze cu statele membre pentru a pune în aplicare masurile anuntate în Planul coordonat.